

System kanalizacji deszczowej

Nie każde odprowadzanie wód opadowych stanowi usługę wodną wymagającą pozwolenia, a tym samym zobowiązuje do ponoszenia daniny publicznej.

Odprowadzanie wód deszczowych co do zasady stanowi odpłatną usługą wodną, ale czy zawsze? Odpłatne jest odprowadzanie wód deszczowych do wód i urządzeń wodnych, a nie do ziemi. Dodatkowo, odpłatność takiej usługi jest nie tylko powiązana ze skutkiem opadów atmosferycznych ale również ze sposobem odprowadzania takiej wody. Nie każde odprowadzanie wód opadowych będzie więc stanowiło usługę wodną wymagającą pozwolenia, a co za tym idzie rodziło obowiązek ponoszenia określonej daniny publicznej.

Kiedy wnoszone są opłaty

Ustawodawca powiązał usługę wodną w postaci odprowadzania wód deszczowych z istnieniem otwartych lub zamkniętych systemów kanalizacji deszczowej służących do odprowadzania opadów atmosferycznych albo istnieniem systemów kanalizacji zbiorczej w granicach administracyjnych miast.

Jeżeli wody deszczowe z posesji nie są odprowadzane określonym system kanalizacyjnym dalej do wód lecz rozprowadzane w ramach wewnętrznej instalacji wodnej na posesji lub powierzchniowo, to nie mamy do czynienia z usługą wodną odprowadzania wód opadowych. Nie oznacza to jednak, że w takiej sytuacji nie będziemy zobowiązani do ponoszenia żadnych opłat. Jeżeli posesja, nieujęta w system kanalizacji otwartej lub zamkniętej, wskutek zabudowy posiada zmniejszoną retencję istnieje również konieczność ponoszenia stosownych opłat za usługę wodną.

Brak definicji ustawowej

Niestety, ustawodawca nie wprowadził legalnej definicji kanalizacji deszczowej, nie mówiąc już o jej rozróżnieniu na otwartą i zamkniętą. Ustawa Prawo wodne definiuje jedynie system kanalizacji zbiorczej odsyłając w tym zakresie do ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Powszechnie więc przyjmuje się, że przez systemy kanalizacji deszczowej rozumie się zbiór urządzeń wodnych takich jak kanały, rowy, kolektory, rury - przeznaczone do odprowadzania wód opadowych lub roztopowych. Dodatkowo urządzenia te muszą pełnić funkcję przechwytywania wód deszczowych i dalszego ich odprowadzania do wód (rzeki).

W związku z tym, że wody opadowe najczęściej odprowadzane są do rowów melioracyjnych pojawił się problem czy rów stanowi element kanalizacji deszczowej. Zgodnie z Prawem wodnym rowy oraz kanały uznawane są za urządzenia wodne służące m.in. do kształtowania zasobów wodnych. Brak jest zapisu, który wprost przypisywałby rowom funkcję odprowadzania wód deszczowych.

Jak na razie sądy administracyjne przychylają się jednak do stanowiska, że co do zasady rowy należy traktować jako część składową systemu kanalizacji deszczowej. W jednym ze swoich rozstrzygnięć WSA w Szczecinie wskazał: *„Wprawdzie rowy melioracyjne wykonywane są w celach melioracyjnych, tj. regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia*

zdolności produkcyjnych gleby i ułatwienia jej uprawy to w pojęciu tym mieści się również odprowadzanie wód opadowych, które powodują nadwyżki wód w stosunku do możliwości absorpcyjnych danego gruntu (terenu). Rów melioracyjny spełnia zresztą swą funkcję w ścisłym związku z opadami atmosferycznymi. Przemawia to za uznaniem go za element otwartego systemu kanalizacji deszczowej.” (wyrok WSA w Szczecinie z 6 grudnia 2018 r., sygn. akt II SA/Sz 1049/18).

Oznacza to, że w sytuacji, gdy rów melioracyjny wykorzystywany jest do odprowadzania zrzutów wód opadowych do odbiornika, którym są wody powierzchniowe, rów taki należy uznać za otwarty system kanalizacji deszczowej. Umożliwia on bowiem odprowadzanie wód opadowych do rzeki, co oznacza że jest elementem tego systemu. I nie ma znaczenia, że okresami rów ten jest suchy lub, że wody w nieznacznej ilości mogą wsiąkać do ziemi. Jego celem jest bowiem odprowadzanie wód opadowych do wód (rzeki) a to wystarczy do zakwalifikowania go jako elementu systemu kanalizacji deszczowej.

Pierwsza część cyklu „Wody opadowe” została opublikowana 28 maja „Deszczówka jako zadanie własne gminy”, druga - „Zasady odpłatności, kalkulacja opłat” - 4 czerwca. Trzecia - „Pozwolenia wodnoprawne, opłata stała i zmienna” - 11 czerwca. Czwarta część - „Formy realizacji zadania odprowadzania wód jako zadania własnego gminy” - 18 czerwca. Piąta - „Status prawny urządzeń kanalizacji deszczowej” - 25 czerwca. Szósta - „Ograniczenia dotyczące udostępnienia infrastruktury deszczowej - ekwiwalentność, pomoc publiczna, środki UE” - 2 lipca. Dzisiejszy odcinek jest ostatnim z cyklu.

Podstawa prawna

Ustawa z 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (DzU z 2018 r., poz. 2268, ze zm.),

Ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (DzU z 2019 r., poz. 506, ze zm.),

Ustawa z 20 grudnia 1996 6. o gospodarce komunalnej (DzU z 2019 r., poz. 712, ze zm.)

Ustawa z 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzeniu ścieków (DzU z 2018 r., poz. 1152, ze zm.)

Autor: Joanna Staniewicz, radca prawny, Kancelaria Prawna Piszcz i Wspólnicy sp. k.